

Omaishoidon tuen toimintaohje 1.6.2021 alkaen

Sisällysluettelo

Yleistä omaishoidon tuesta.....	2
Omaishoidon tuen myöntämisen edellytykset	2
Omaishoidon tuen maksuluokat	4
Omaishoidon tuen hakeminen ja tuen myöntäminen	5
Hakemuksen käsittely.....	5
Omaishoitosopimus ja sopimuksen irtisanominen.....	6
Omaishoidontuen palkkion maksaminen ja hoitajan ilmoitusvelvollisuus.....	6
Keskeytykset ja niiden vaikutukset.....	7
Omaishoitajan vapaat.....	7
Hoitajan oikeudet ja velvollisuudet.....	8

1. Yleistä omaishoidon tuesta

Omaishoidon tuen tavoitteena on mahdollistaa vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoito- ja huolenpito kotona laitoshoidon tai palveluasumisen vaihtoehtona, saattohoitona tai äkillisen vakavan sairauden tai tapaturman sattuessa. Omaishoidon tuki on kokonaisuus, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle maksettavasta palkkiosta, lakisääteisistä vapaista ja omaishoitoa tukevista palveluista, jotka määritellään hoito- ja palvelusuunnitelmassa.

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen ja muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Tarkoituksena on edistää hoidettavan edun mukaisen hoidon toteutumista. (Laki omaishoidon tuesta 937/2005). Omaishoidon tuki on osa kunnan sosiaali- ja terveystalouden kokonaisuutta ja se sijoittuu osaksi kotona asumista tukevia palveluita.

Omaishoidon tuki ei ole subjektiivinen oikeus, vaan se on määrärahasidonnainen sosiaalipalvelu, jonka myöntäminen perustuu kunnan harkintaan. Omaishoidon tuen yleiset myöntämisperusteet ja edellytykset määritellään laissa. (Laki omaishoidon tuesta (937/2005 ja 2015/2016).

Kunnalla on oikeus määrittellä yksityiskohtaiset myöntämisperusteet. Tässä toimintaohjeessa määritellään Inarin kunnassa noudatettavat kriteerit, myöntämisperusteet, palkkiot ja muut omaishoitoon liittyvät asiakokonaisuudet. Aikuisten pitkäaikaissairaiden sekä ikääntyvien omaishoidon tuen järjestämisestä vastaa kotihoidon vastaava palveluohjaaja. Lasten, nuorten ja kehitysvammaisten omaishoidon tuesta vastaa kehitysvammahuollon ohjaaja.

2. Omaishoidon tuen myöntämisen edellytykset

Hoitoa tarvitsevan henkilön kotikunnan tulee olla Inari. Myös muun kuntalaiset, pysyvästi Inarissa asuvat henkilöt voivat kuulua Inarin omaishoidon tuen piiriin. Omaishoidon tuen palkkio maksetaan korvauksena tehdystä hoitotyöstä. Tukeen ei ole oikeutettu, mikäli avun tarve on pelkästään ruoanlaitossa, siivouksessa tai asioinnissa kodin ulkopuolella. Arvioinnissa otetaan huomioon myös perheen sisäiset vastuut, esim. puolisoiden välinen tavanomainen auttaminen ja vanhempien tavanomainen vastuu lapsesta. Omaishoidontukea haettaessa edellytetään, että hoidettava on hakenut Kelan eläkkeensaajan hoitotukea tai lapsen vammaistukea. Tukea myönnetään pääsääntöisesti pitkäkestoiseen (yli 3 kk) omaishoitoon. Omaishoidon tukea ei myönnetä lyhytaikaiseen tai tilapäiseen hoitotarpeeseen, tästä poikkeuksena voi olla saattohoitotilanne.

Lapsen omaishoidon tukea myönnettäessä huomioidaan vammaisuuden lisäksi normaali iänmukainen kehitys, joka vaikuttaa hoidon tarpeisiin kotona ja kodin ulkopuolella. Lääkärinlausuntoa voidaan käyttää hakemuksen tukena mutta hoidettavan toimintakyky sekä hoidon ja ohjauksen sekä valvonnan tarve on diagnoosia ratkaisevampi tuen peruste.

Lasten hoitoisuutta arvioitaessa verrataan vammaisen tai sairaan lapsen hoitoisuutta saman ikäisten lasten hoidon tarpeeseen ja hoidon sitovuuteen. Toimintakyvyn lisäksi arvioidaan liikuntakykyä, kommunikaatiotaitoja, valvonnan ja vaativien hoitotoimenpiteiden tarpeita. Lasten itsenäistä selviytymistä ja yksinoloa arvioitaessa otetaan huomioon lapsen ikä. Arvioinnin tukena käytetään aina erillistä asiantuntijalausuntoa (päivähoidon tai koulun opettaja). Lasten omaishoidon tuen myöntämisestä päättäminen tehdään yksilökohtaisesti moniammatillisessa asiantuntijatyöryhmässä.

Lapsen edun mukaisista hoidon tarpeista, päivähoito- ja koulujärjestelystä sekä muusta avun tarpeesta tehdään kokonaisarviointi yhdessä vanhempien kanssa. Kokonaisarvioinnissa huomioidaan, missä vaiheessa omaishoito mahdollisesti korvautuu muilla palveluilla.

Jos lapsen vanhemmat asuvat erillään ja heillä on yhteishuoltajuus, omaishoidon sopimukseen tarvitaan molempien vanhempien suostumus.

Kunta voi myöntää omaishoidon tukea, jos:

1. henkilö alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi tarvitsee kotioloissa hoitoa ja huolenpitoa
 - Omaishoidon tukea ei myönnetä, jos hoidettava asuu julkisessa tai yksityisessä sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikössä, esim. palveluasumisessa tai perhekodissa.
 - Hoitajan kotona tapahtuvaan hoitoon sovelletaan perhehoitolakia, kun muut perhehoidolle asetetut edellytykset täyttyvät.
2. Hoidettavan omainen tai muu läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarvittavien palveluiden avulla
 - Hoitajaksi voidaan ottaa vain hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö, jonka hoidettava hyväksyy hoitajakseen.
 - Aikaisemmin hoidettavalle tuntematon, ns. vierashoitaja ei voi toimia omaishoitajana.
3. Hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia.
 - Hoitajan psyykinen ja fyysinen terveystila, toimintakyky ja voimavarat (esim. lääkityksen ymmärtäminen, päivittäisistä perustoiminnoista suoriutuminen, liikkuminen kotona ja kodin ulkopuolella) sekä sosiaaliset verkostot on arvioitava. Huomiota kiinnitetään mm. hoitajan omiin sairauksiin, muistiin ja elämäntapoihin. Kunta voi pyytää hoitajalta selvitystä hänen terveydentilastaan.
 - Mikäli hoitajalla on esim. dementoiva sairaus, vakavia mielenterveyden ongelmia, päihteiden väärinkäyttöä tai hoitajan ikä tai muu terveydellinen tila selvästi rajoittaa häntä toimimasta omaishoitajana, omaishoidon tukea ei myönnetä, vaikka rinnalle arvioitaisiin riittävä määrä hoidettavalle tulevia palveluita ja tukea.
4. Omaishoito yhdessä muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kannalta on riittävää.
5. Hoidettavan koti on olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva.
 - Apuvälineiden ja asunnon muutostöiden tarpeen arviointi
6. Omaishoito on kokonaisuudessaan hoidettavan edun mukainen
 - Hoidettavan tahdon merkitys hoitomuotoa ja omaishoitajaa arvioitaessa

3. Omaishoidon tuen maksuluokat

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain hoitopalkkion alimman määrän sekä vahvistaa palkkioihin sosiaaliturvakuluineen tehtävän indeksikorotuksen. Indeksikorotukset tehdään vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön ohjeiden mukaan.

Maksuluokka 454,74 €/kk (2021)

Hoidettava tarvitsee paljon hoitoa ja huolenpitoa päivittäisissä toiminnoissa, mutta selviytyy osittain itsenäisesti. Hoidettava tarvitsee toisen henkilön apua ja ohjausta päivittäisissä itsestä huolehtimisen asioissa kuten peseytymisessä, syömisessä, lääkkeiden otossa ja vessa-asioissa tai tarvitsee lähes jatkuvaa hoitoa, ohjausta tai valvontaa liikkumisen epävarmuuden, heikentyneen muistin tai sairauden tai vamman muiden oireiden vuoksi. Hoidon sitovuus on toistuvaa ja omaishoitajan poissaolo voi olla enintään 7 tuntia vuorokaudessa.

Lapset ja nuoret (alle 21 v.)

Hoitotyö on fyysisesti ja/tai psyykkisesti raskasta. Hoidettava tarvitsee runsaasti hoitoa ja toisen henkilön apua esim. liikkumisessa, wc-käynneissä, peseytymisessä, pukeutumisessa, ruokailussa ja lääkityksestä huolehtimisessa. Hoidettava voi olla lyhyitä aikoja yksin.

Maksuluokka 659,15 €/kk (2021)

Hoidettava tarvitsee runsaasti hoitoa ja huolenpitoa päivittäisissä toiminnoissaan myös yöaikaan. Asiakkaat ovat vuode- tai pyörätuolipotilaita, vaikeasti kehitysvammaisia tai muistiongelmaisia. Heidän hoitamisensa on sitovaa sekä fyysisesti ja psyykkisesti raskasta. Hoitotyö edellyttää hoitajan ympärivuorokautista työpanosta ja hoitovastuuta, hoidettava voi olla yksin enintään yhden tunnin ajan. Ilman omaishoitajaa hoidettava tarvitsisi pysyvän hoitopaikan kodin ulkopuolelta.

Lapset ja nuoret (alle 21 v.)

Hoitotyö on fyysisesti ja/tai psyykkisesti raskasta. Hoidettava tarvitsee runsaasti hoitoa ja toisen henkilön apua esim. liikkumisessa, wc-käynneissä, peseytymisessä, pukeutumisessa, ruokailussa ja lääkityksestä huolehtimisessa. Hoidettava tarvitsee vammasta tai sairaudesta johtuen hoitoa myös yöaikaan.

Maksuluokka 990,19 €/kk (2021)

Omaishoidon tukea voidaan maksaa korotettuna, mikäli omaishoitaja jää työstään palkattomalle vapaalle esimerkiksi omaisensa saattohoidon, äkillisen vaikean sairauden tai vammautumisen vuoksi. Korotettua omaishoidon tukea ei voida maksaa, jos omaishoitaja on eläkkeellä, päivärahalla, opiskelijana tai hän saa muuta säännöllistä tuloa. Korotettua omaishoidon tukea voidaan maksaa enintään kuuden kuukauden ajan kertapäätöksellä, jonka jälkeen tehdään palvelutarvearvio.

Hoitopalkkio voidaan maksaa hoitajan pyynnöstä myös alennettuna (esim. eläkkeeseen vaikuttava tuloraja huomioiden).

Asiointipalkkio 227,37 €/kk (2021)

Asiointipalkkio voidaan myöntää harkinnanvaraisesti tapauksissa, joissa asiakas ei täytä omaishoidon tuen myöntämiskriteerejä, mutta kotona selviytyminen ei onnistu ilman ulkopuolisen apua. Korvausta voidaan myöntää asiakkaan omaiselle, naapurille tai ystävälle, joka sitoutuu asiakkaan arjessa selviytymisen avustamiseen säännöllisesti ja olennaisessa määrin. Myöntämisen edellytys on myös se, että asiointipalkkio maksamalla voidaan kotihoidon tai asumispalveluiden määrää vähentää merkittävästi.

Asiointipalkkiota haetaan kirjallisesti kuten omaishoidon tukeakin. Tuen määrä on puolet alimmasta omaishoidon tuen määrästä.

4. Omaishoidon tuen hakeminen ja tuen myöntäminen

Omaishoidon tuen hakumenettely on jatkuva. Omaishoidon tuen hakemuksia saa terveyskeskuksen neuvonnasta, kotihoidon vastaavalta palveluohjaajalta, terveydenhoitajilta, kehitysvammahuollon ohjaajalta tai Inarin kunnan verkkosivuilta. Hakemus liitteineen toimitetaan hakemuksen alareunassa olevaan osoitteeseen.

Omaishoidon tukea myönnetään aikaisintaan hakemuksen jättämistä seuraavan kuukauden alusta. Maksuluokan muutos myönnetään hakemuskaukautta seuraavan kuukauden alusta lähtien. Takautuvasti omaishoidon tukea tai maksuluokan muutosta ei myönnetä. Omaishoidon tuen myöntämisestä annetaan kirjallinen päätös. Omaishoitopalkkioita ei myönnetä kuukautta lyhyemmäksi ajaksi. Palkkiota myönnettäessä ei oteta huomioon perheen tuloja tai varallisuutta. Omaishoidon palkkion suuruus määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden mukaan. Palkkio maksetaan hoitajalle ja se on ennakonpidätyksen alaista tuloa.

5. Hakemuksen käsittely

Asiakkaan palvelutarpeen arviointi pyritään käynnistämään 14 arkipäivän kuluessa omaishoidon tukea koskevan hakemuksen saapumisesta. Mikäli asiakas on yli 75-vuotias ja hän saa Kelan erityishoitotukea, palvelutarpeen arviointi käynnistetään seitsemän arkipäivän kuluessa. (Sosiaalihuoltolaki 40 a §).

Omaishoidon tuen myöntäminen perustuu aina hoitajan ja hoidettavan monipuoliseen toimintakyvyn ja voimavarojen arviointiin. Arvioinnissa käytetään hoidettavan sekä hoitajan haastatteluja, kotikäynnillä tehtävää arviointia sekä toimintakyvyn mittareita. Arviointi siis tehdään kokonaisvaikutusten, ei yksittäisten kriteerien perusteella.

Ikääntyneen (yli 65 v.) hoidettavan toimintakyvyn ja päivittäisen avuntarpeen arvioinnissa käytetään RAI-mittaria, jonka perusteella asiakkaalle lasketaan hänen toimintakykyään kuvaava RAI-indeksi. Muistisairaille voidaan tehdä lisäksi MMSE ja/tai Cerad-muistitesti.

Lasten, nuorten ja alle 65-vuotiaiden aikuisten palvelutarpeen arvioimiseksi voidaan koota kulloiseenkin tilanteeseen soveltuva moniammatillinen työryhmä pääasiassa niistä tahoista, jotka osallistuvat asiakkaan hoitoon.

Lisäksi lasten ja nuorten omaishoidon tukea arvioitaessa huomioidaan lapsen ikätasoa vastaava päivittäisen hoivan, huolenpidon, ohjauksen ja valvonnan tarve ja arvioidaan liikuntakykyä, kommunikaatiotaitoja sekä hoitotoimenpiteiden tarvetta. Päätöksenteon tukena käytetään lääkärinlausuntoja sekä muita hoitoisuuteen liittyviä lausuntoja. Hoidon sitovuutta arvioitaessa verrataan tilannetta saman ikäisten terveiden lasten ja nuorten hoitoon ja huolenpitoon.

Omaishoidon tukea ei myönnetä, mikäli hoidettava saa huomattavan määrän palveluita, eikä ole kokoaikaisesti kotona hoidettavana.

- esim. jos hoidettava saa keskimäärin 14 vuorokautta kuukaudessa muita palveluita (perhehoitoa, lyhytaikaista tai säännöllistä vuorohoitoa)
- mikäli kehitysvammaisen hoidettava on säännöllisesti päivätoiminnassa, koulussa tai päivähoidossa ja saa lisäksi tilapäistä hoitoa yli 7 vrk kuukaudessa
- hoidettavalle on myönnetty henkilökohtainen avustaja muun kuin päivähoidon, koulun tai päivätoiminnan toteutumista varten tai omaishoitajan työssä käynnin ajaksi.

6. Omaishoitosopimus ja sopimuksen irtisanominen

Omaishoidon tuesta annetun lain 8 § mukaan laaditaan kunnan ja omaishoitajan välille toimeksiantosopimus. Omaishoitosopimuksen tehnyt omaishoitaja ei ole työsopimuslain (55/2001) tarkoittamassa työsuhteessa kuntaan, hoidettavaan tai hoitajan huoltajaan. Näin ollen hoitajalla ei ole työehtosopimuksen mukaisia loma-, päiväraha-, työaika- yms. oikeuksia tai etuuksia. Omaishoitosopimus on pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa, mutta erityisistä syistä se voidaan tehdä määräaikaisena.

Omaishoidon tuesta laaditaan yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma joka liitetään omaishoitosopimukseen. Tuen maksamisen edellytys on allekirjoitettu sopimus liitteineen.

Omaishoidon tuesta laadittavassa sopimuksessa sovitaan:

- omaishoitajalle maksettavasta hoitopalkkiosta ja maksutavasta
- omaishoitajalle järjestettävistä vapaapäivistä
- määräaikaisen sopimuksen perusteista ja kestosta
- hoitopalkkion maksamisesta ja keskeytyksestä tilanteessa, jossa keskeytys johtuu hoitajasta tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisistä syistä
- sopimuksen irtisanomisesta

Omaishoitosopimuksen irtisanomisaika on kunnan taholta kaksi kuukautta ja omaishoitajan taholta yksi omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi. Hoitajan terveydentilan muuttuminen on myös peruste sopimuksen purkamiselle. Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen käy tarpeettomaksi. Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy myös silloin, kun hoidettava siirtyy pysyvästi laitoshoitoon tai palveluasumiseen.

Omaishoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaisissa (549/2003). Kunnalla on tapaturmavakuutuslain (608/1948) 57 § 1 momentin mukainen vakuutus omaishoitajille. Tapaturman sattuessa korvauksen maksaminen perustuu omaishoitajan vuosityöansioon eli hoidosta saatavaan palkkioon.

Omaishoidon tukea koskevasta päätöksestä voi tehdä oikaisuvaatimuksen sosiaali- ja terveyslautakunnalle 14 vuorokauden kuluessa päätöksen saatuaan. Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksestä voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. (Sosiaalihuoltolaki 710/1982, 7 luku).

7. Omaishoidon tuen palkkion maksaminen ja hoitajan ilmoitusvelvollisuus

Omaishoitopalkkio maksetaan kuukausittain seurantailmoituksen perusteella seuraavan kuukauden 16. päivänä hoitajan sopimuksessa ilmoittamalle pankkitilille. Seurantailmoitus on palautettava seuraavan kuukauden ensimmäisellä viikolla Ivalon terveyskeskuksen neuvontaan. Omaishoidon tuen maksaminen alkaa aikaisintaan päätöksentekokuukautta seuraavana kuukautena. Hoitopalkkiota tarkistetaan kalenterivuositain sen palkkakertoimen mukaan, joka vuosittain vahvistetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 96 § soveltamista varten.

Omaishoidon tuen hoitopalkkio on veronalaista tuloa, josta peritään ennakonpidätys, eläkevakuutus- ja sosiaaliturvamaksu

8. Keskeytykset ja niiden vaikutukset

Mikäli omaishoito keskeytyy hoidettavan terveydellisestä syystä, keskeytyy palkkion maksaminen kuukauden kuluttua. Hoidon keskeytyessä muusta kuin terveydellisestä syystä yli viiden päivän ajaksi, ei palkkiota makseta ja vapaapäiväoikeutta ei synny. Hoidon keskeytyessä hoitajasta johtuvasta syystä, ei palkkiota makseta.

Omaishoitosopimuksen tehnyt hoitaja on velvollinen ilmoittamaan omaishoitotilanteen ja palkkion maksamiseen vaikuttavat muutokset omaishoidon yhdysenkilölle. Mikäli omaishoitopalkkiota myönnettäessä tai maksettaessa on annettu virheellisiä tietoja, voidaan myönnetty palkkio lakkauttaa ja suoritettut erät periä takaisin.

Tuen maksaminen keskeytetään myös silloin, jos vammaisen tai pitkäaikaissairas lapsi tai nuori opiskelee oppilaitoksessa, jossa on mahdollisuus asua kouluviikkojen ajan oppilaskodissa.

9. Omaishoitajan vapaat

Omaishoidon tuesta kunnan kanssa sopimuksen tehneellä hoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jonka aikana hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Kotihoitopäiviä on oltava kuukaudessa vähintään viisitoista. Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta kotinsa ulkopuolella tai saa kuntoutusta tai opetusta. Lakisääteisen vapaan pitäminen ei vähennä hoitopalkkion määrää. Mikäli omaishoito keskeytyy tilapäisesti yli viisi vuorokautta kalenterikuukauden aikana, oikeutta vapaaseen ei siltä kalenterikuukaudelta kerry.

Omaishoitolain mukaan kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi. Hoito omaishoitajan vapaan ajaksi voidaan järjestää joko kunnan omana toimintana, ostopalveluna rekisteröidyltä palveluntuottajalta, palvelusetelillä tai siten, että omaishoitaja hankkii sijaisen, joka tekee sopimuksen kunnan kanssa. Sijaiselta edellytetään täysi-ikäisyyttä.

Vapaasta ja sen järjestämisestä sovitaan omaishoidon tukea koskevassa sopimuksessa. Vapaa järjestetään säännöllisesti, suunnitelmallisesti ja hoitajan toivomukset huomioidaan mahdollisuuksien mukaan. Lakisääteisiä vapaita voidaan kerryttää korkeintaan 3 kk kerrallaan ja kaikki vapaat pitää käyttää kuluvan vuoden loppuun mennessä kuitenkin niin, että joulukuun vapaat tulee pitää seuraavan vuoden tammikuussa. Etukäteen vapaita ei voi käyttää.

Omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikana hoidettavalle annetuista palveluista peritään hoidettavalta tuloista riippumaton, asiakasmaksulain 6 b § 1:n mukaisesti vuorokausikohtainen tasamaksu. Vuonna 2021 maksu on 11.40 €/vrk.

10. Hoitajan oikeudet ja velvollisuudet

Hoitajan oikeutena on

- tarvittaessa saada valmennusta ja koulutusta hoitotehtävää varten
- saada hoito- ja palvelusuunnitelmassa olevat edut ja etuudet
- tarvittaessa saada tukea hoitotehtävissään sosiaali- ja terveydenhuolloilta
- tulla kuulluksi hoito- ja palvelusuunnitelmaa muutettaessa ja hoitoa toisin järjestettäessä
- tarvittaessa saada hyvinvointi- ja terveystarkastuksia

Hoitajan velvollisuutena on

- huolehtia sopimuksen mukaisesti siitä, että hoidettava saa asianmukaisen hoidon ja ylläpidon
- olemaan yhteistyössä kunnan työntekijöiden kanssa hoidettavan hoitoon liittyvissä asioissa
- ilmoittaa hoidontarpeen muuttumisesta.

Kunnan velvollisuudet

- omaishoidon tuesta on laadittava yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma, johon on kirjattu
 - omaishoitajan antama hoidon määrä ja sisältö
 - muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen määrä ja sisältö
 - omaishoitajan hoitotehtävää tukevien palvelujen määrä ja sisältö
 - hoitajan vapaiden järjestäminen
- huolehtia hoito- ja palvelusuunnitelmassa mainituista palveluista ja eduista
- seurata hoitotyön toteutumista, tukea ja ohjata hoitajaa hoitotyössä

11. Omaishoitajan lakisääteisen vapaan järjestäminen

Omaishoitajien vapaan järjestämisestä sovitaan hoito- ja palvelusuunnitelmassa. Tilapäisen omaishoitajan palkkio on 61,96 €/vrk. Kaikista lomahoitovuorokausista hoidettavalta peritään lakisääteinen 11,40 euron suuruisen korvaus (vuonna 2021). Inarin kunnassa käytetään lomahoidon järjestämiseen seuraavia vaihtoehtoja:

- Männikön Palvelukoti: vanhukset ja pitkäaikaissairaat aikuiset
- Palvelukeskus Koivikko: vanhukset ja pitkäaikaissairaat aikuiset
- Ryhmäkoti Kaamosranta: vammaiset lapset ja nuoret sekä kehitysvammaiset henkilöt
- Terveyskeskuksen vuodeosasto: paljon hoitoa vaativat omaishoidettavat ja äkilliset tarpeet, jolloin muualla ei ole lyhytaikaishuoneita vapaana.
- Omaishoitaja voi hankkia itse ulkopuolisen hoitajan kotiinsa lakisääteisten vapaapäivien ajaksi. Sijaishoitaja tekee Inarin kunnan kanssa sopimuksen tilapäisestä omaishoidosta ja Inarin kunta maksaa ulkopuoliselle hoitajalle hoitopalkkion. Järjestelystä tulee etukäteen sopia omaishoidontuesta vastaavan viranomaisen kanssa.
- Palveluseteli: Asiakas voi valita omaishoidon vapaan järjestämiseksi palvelusetelin. Vuonna 2021 palvelusetelin arvo 330 euroa, johon sisältyy kolme lakisääteistä vapaata. Myönnetty palveluseteli on voimassa 3 kk, mutta suositeltavaa on, että myönnetty palveluseteli käytetään kuukausittain. Asiakkaan omavastuuosuus on 11,40 euroa/vrk, jonka hän maksaa suoraan palveluntuottajalle. Palveluseteliä voi käyttää palveluasumiseen tai kotona annettavaan palveluun. Asiakas saa itse valita kunnan hyväksymän palveluntuottajan hoidettavan ja omien tarpeidensa mukaisesti.